

На основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури і проведеного анкетування вчителів, соціальних педагогів, психологів щодо з'ясування основних понять соціально-педагогічної роботи з профілактики насильства щодо молодших школярів у загальноосвітніх навчальних закладах, нами визначено, що сучасний стан соціально-педагогічної роботи з цього напрямку все ще не відповідає вимогам, які мають враховуватися при організації цього процесу.

Перспективи подальшої роботи вбачаємо в дослідженні соціально-педагогічної роботи з профілактики насильства щодо молодших школярів у загальноосвітніх навчальних закладах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дильмиева Т.Р. Проблема профилактики насилия в школе [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dvershinin.ru/files/minobraz>
2. Коломієць О.Г. Соціально-педагогічні умови подолання сімейного насильства щодо дітей [Електронний ресурс] / О. Г. Коломієць // Соціальна педагогіка: теорія і практика. – 2008. – №4. – С. 71–77. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchu/N122/N122p071-077.pdf
3. Кульч З.Й. Універсальний словник української мови / З. Й. Кульч. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 848 с.
4. Ожегов С.И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов ; [под ред. д-ра филолог. наук проф. Н.Ю.Шведовой]. – М. : «Сов. Энциклопедия», 1972. – 846 с.
5. Педагогический словарь : учеб. пособ. для студ. высш. учеб. завед. / [В. И. Загвязинский, А. Ф. Закирова, Т. А. Строкова и др.] ; под ред. В. И. Загвязинского, А. Ф. Закировой. – М. : Издательский центр «Академия», 2008. – 352 с.
6. Словник-довідник для соціальних працівників та соціальних педагогів / [за заг ред А.Й.Капської, І.М.Пінчук, С.В.Толстоухової]. – К. : УДЦССМ, 2000. – 260 с.

УДК 374.311.24:37.06

ІНІЦІУВАННЯ СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНИХ ГРУП СОЦІАЛЬНИХ ІНІЦІАТИВ НА ДОПОМОГУ УЧНІВСЬКІЙ МОЛОДІ ТВОРЧИХ НЕФОРМАЛЬНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Петровська К.В., аспірант

Бердянський державний педагогічний університет

Розглядається проблема організації виховної роботи з учнівською молоддю творчих неформальних об'єднань. Обґрунтовується необхідність врахування специфіки проведення дозвілля цієї категорії молоді в будівництві стратегії виховної діяльності. Як основний засіб роботи пропонується ініціювання створення молодіжних груп соціальних ініціатив, в основу якого буде покладено методи вуличної соціальної роботи, волонтерської діяльності та просвітницької роботи «рівний – рівному».

Ключові слова: учнівська молодь, творчі неформальні об'єднання, ініціювання, соціальні ініціативи, вулична соціальна робота, волонтерство.

Петровская Е.В. ИНИЦИИРОВАНИЕ СОЗДАНИЯ МОЛОДЕЖНЫХ ГРУПП СОЦИАЛЬНЫХ ИНИЦИАТИВ В ПОМОЩЬ УЧЕНИЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ ТВОРЧЕСКИХ НЕФОРМАЛЬНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ / Бердянский государственный педагогический университет, Украина

Рассматривается проблема организации воспитательной работы с учащейся молодежью творческих неформальных объединений. Обосновывается необходимость учета специфики проведения досуга этой категорией молодежи в построении стратегии воспитательной деятельности. Как основное средство работы предлагается инициирование создания молодежных групп социальных инициатив, в основу которого будут положены методы уличной социальной работы, волонтерской деятельности и просветительской работы «равный – равному».

Ключевые слова: учащаяся молодежь, творческие неформальные объединения, инициирование, социальные инициативы, уличная социальная работа, волонтерство.

Petrovskaya K. INITIATION OF THE ESTABLISHMENT OF YOUTH GROUPS SOCIAL INITIATIVES TO HELP PUPILS 'CREATIVE YOUTH INFORMAL ASSOCIATION / Berdyansk State Pedagogical University, Ukraine.

We consider the problem of organizing educational activities for young students creative informal associations. Justified by the need to address the specifics of leisure this category of young people in building

a strategy for educational activities. As the main means of work is proposed to initiate the establishment of youth groups, social initiatives, which will be based on the method of street social work, volunteer activities and outreach peer – peer.

Key words: student youth, creative informal networks, initiation, social initiatives, street social work, volunteering.

Процес розбудови Української держави, реформування економіки, освіти, сфери духовної культури вимагає докорінної зміни багатьох ланок суспільного життя, серед яких важливе місце належить пошуку нових підходів до організації виховання учнівської молоді творчих неформальних об'єднань, кількість та різноманітність яких в останній час стрімко зростає.

Об'єднання підлітків і молоді в неформальні об'єднання – це одна з форм прояву суспільної активності, що є невід'ємною складовою і однією з найважливіших і необхідних передумов підготовки учнівської молоді до життя та успішної соціалізації.

Незважаючи на те, що неформальні молодіжні об'єднання значною мірою відрізняються від кримінальних угруповань, мають широкий змістовний діапазон, перебування в них молоді – це знаходження в зоні ризику, де часто нівелюється межа між правовою і протиправною поведінкою, гуманно орієнтованими етичними поглядами й аморальними вчинками.

У свою чергу, сучасні педагоги недостатньо володіють інформацією щодо специфіки неформальних молодіжних об'єднань, будучи більш схильними ігнорувати факти залучення учнів у них або спиратися тільки на покарання як метод виховання «неформалів». Настільки ж недосвідченими в цьому питанні залишаються і сучасні батьки, реалізують авторитарний чи ліберальний стилі виховання. У подібних умовах саме освітні установи стають оплотом доцільної педагогічної діяльності з продуктивної взаємодії з учнівською молоддю, що залучена до неформальних груп. Однак як зазначає ряд дослідників та соціальна практика, неформальне молодіжне об'єднання, – апріорі закрита для дорослих група (приймаються тільки дорослі, що проповідують ідеологію об'єднання). У зв'язку з цим дорослі – соціальні працівники та педагоги сприймаються молоддю як вороги, тим більше, що зараз у країні відсутні фахівці цього профілю й умови для подібних зустрічей.

Різні аспекти проблеми роботи з молодіжними об'єднаннями розглядали такі дослідники, як Ю. Волков, М. Галагузова, Н. Головатий, В. Головенько, Н. Дупак, К. Журба, М. Кофірін, А. Петровський, Т. Шаповалова та ін.

Поряд із цим, технологічна база роботи соціального педагога з молодіжними об'єднаннями знайшла своє виявлення у працях таких науковців як: Н. Лавриченко, М. Лукашевич, Л. Мардахаєв, Л. Столярчук, В. Фірсов, Є. Студенова, П. Шептенко, І. Якиманська та ін.

Також слід зазначити, що дослідженнями причин зростання чисельності неформальних груп займалися такі науковці, як В. Куликов, Т. Шешокін, І. Ільїнський, на думку останнього «сам факт виникнення і бурхливий ріст неформалів є сигналом того, що в структурі молоді існують серйозні проблеми та протиріччя, значний недолік в задоволенні інтересів та запитів». Аналіз літературних джерел переконує нас в актуальності і недостатній розробленості проблеми в теорії та практиці соціально-педагогічної роботи з молодіжними об'єднаннями. Метою нашої статті є обґрунтувати необхідність ініціювання створення молодіжних груп соціальних ініціатив на допомогу учнівській молоді творчих неформальних об'єднань.

Загальновідомо, що вся історія суспільства ґрунтується на передачі суспільних цінностей від старшого покоління до молодшого. Без наслідування молодшими старших неможливий розвиток особистості, її становлення, соціалізація. Однак, часто молодь у своїй поведінці не відповідає вимогам, які пред'являє до неї суспільство, оточуючі. Молоді люди вважають що суспільство не дає їм того, на що вони вправі розраховувати. Ці причини та психологічні особливості цього віку: бажання гострих відчуттів, прагнення задовольнити цікавість, недостатня здатність прогнозувати свої дії, намагання бути незалежними, дорослими – є підґрунтям до об'єднання в неформальні групи.

Під неформальними молодіжними групами прийнято розуміти соціальні об'єднання молоді, відмінною рисою яких є система внутрішніх соціальних зв'язків, норм, дій, що є продуктом не інституційної організації, а результатом самодіяльності. Її головною характерною особливістю є її відособленість, відстороненість, часто демонстративна, епатажна, від культурних цінностей старших поколінь, національних традицій. У масовій свідомості сприйняття молодіжної субкультури часто має негативний характер. На цьому тлі молодіжна субкультура зі своїми специфічними ідеалами, модою, мовою, мистецтвом все частіше помилково оцінюється як контркультура.

Так, у зв'язку з тим, що неформальні групи виникають у складі формальних, багато суб'єктів виховання вважають їх такими, що протирічають структурі організації, але це не так. Неформальні групи можуть руйнувати цілі формальних груп і бути гальмом в їх розвитку і діяльності лише в тому випадку, коли між цілями та нормами колективу й індивідуальними потребами його членів існують розходження.

До суб'єктів виховання ми відносимо все найближче соціальне оточення учнівської молоді – сім'я, школа, соціальні інститути, засоби масової інформації, заклади культури, молодіжні організації тощо, але, на жаль, домінуючим фактором навколишнього середовища, який має найбільший вплив на формування життєвої позиції особистості молодого людини, сьогодні є вулиця (44%). Дещо менший вплив здійснюють сім'я (32%), школа (13%), держава (7%), релігія (4%) [1, с. 9].

Домінування фактора «вулиця», де стихійно формуються неформальні стосунки, є серйозною небезпекою, адже молодь схильна до наслідування дій однолітків, з якими вони контактують «на вулиці». Досить часто «вулична молодь» є асоціальною, або навіть антисоціальною, а тому на молодь чекає небезпека від контактів з ними. З огляду на це видається конче потрібним навчити молодих людей обирати дійсні, справжні, а не удавані цінності, тобто такі явища, вчинки, погляди і стиль життя, які несуть в собі об'єктивну фізичну, духовну, інтелектуальну користь. Це можуть зробити будь-які дорослі з найближчого оточення, до думки яких молодь найбільше прислуховується (члени сім'ї, вчителі, сусіди). Серед найближчого оточення учнівської молоді педагогам відводиться важлива роль бути не тільки трансляторами знань, а передусім організаторами, координаторами і керівниками цілеспрямованої соціалізації молодого покоління. Однак, як зазначалось раніше, молодіжне неформальне об'єднання – апіорі закрито для дорослих група. У зв'язку з цим дорослі – соціальні працівники, педагоги та батьки сприймаються молоддю як вороги.

Слід зазначити, що серед учнівської молоді більш-менш високим авторитетом користуються судження однолітків, що володіють значущою для неформальної молоді діяльністю. Сам факт появи неформальних груп – процес закономірний, оскільки в юнацькому віці підвищена потреба в спілкуванні з однолітками, до думки яких молоді люди схильні прислухатися більше, ніж до думки дорослих. Тому постає необхідність ініціювання таких молодіжних груп соціальних ініціатив, які б своєю діяльністю, безпосередньо в середовищі існування неформальних груп допомогли їм спрямувати свій творчий потенціал в соціально-корисне русло.

Одним з відправних моментів теоретичного обґрунтування необхідності ініціювання створення молодіжних груп соціальних ініціатив на допомогу учнівській молоді творчих неформальних об'єднань є концепція педагогіки соціальної роботи (В. Бочарова, Б. Бітінас), де соціальне виховання трактується як педагогічно орієнтована та доцільна система суспільної допомоги, яка необхідна підростаючому поколінню в період його включення в соціальне життя.

Виходячи з соціально-педагогічної концепції А. Мудрика, соціально-педагогічну допомогу можна трактувати як зовнішню дію, що надає особистості ресурс, якого бракує в якійсь соціальній ситуації. Допомога стає рушійною силою процесу активізації ресурсів, управлінням його використання (Б. Купріянов, О. Міновська).

На думку Н. Сенченко, соціально-педагогічна допомога учнівській молоді – представникам неформальних об'єднань виникає на межі стихійної, відносно керованої та відносно соціально-керованої соціалізації, та більш менш усвідомлюваної самозміни людини; має характер діалектичного компромісу [5, с. 53–63]:

- при безумовному прийнятті виховання, які б ідеї він не поділяв;
- інформування його про можливі соціальні санкції;
- при будівництві діалогу між культурою та субкультурою, пред'явлення загальноприйнятих зразків;
- при організації руху думки в діалозі від суб'єктивних значень учнівської молоді до соціокультурних значень;
- оснащення виховання засобами розуміння та самовираження, яких недостатньо.

Одним із напрямків соціально-педагогічної допомоги ми вважаємо ініціювання створення молодіжних груп соціальних ініціатив на допомогу учнівській молоді творчих неформальних об'єднань.

Взагалі поняття «ініціювання» (від лат. *initium* – початок, точка відправлення, джерело, виток, починати) означає сприяння виникненню або розвитку чого-небудь. Ініціювання повинно здійснюватися в керуючій дидактичній взаємодії з педагогом, – це активізація мотиву молоді, внутрішнього спонукання до соціальної допомоги в розкритті потенційних можливостей, спрямуванні творчого потенціалу учнівської молоді творчих неформальних об'єднань в соціально корисне русло.

Ініціювання особистісних змін людини є суто індивідуальним явищем, яке має свої закономірності, особливості розвитку і певний кінцевий результат. У нашому дослідженні ініціювання виступає як взаємодія суб'єктів виховного впливу з метою стимулювання або підтримки соціально-спрямованої творчої діяльності неформальних молодіжних об'єднань, превенції негативних впливів з боку асоціальних груп, що знаходять поруч з ними «на вулиці», кінцевим результатом якої є сформована суспільно-нормативна поведінка.

Через те, що молодь цих об'єднань та їх творча діяльність знаходиться поза увагою основних виховних інститутів (сім'ї, навчальних закладів, закладів організації дозвілля молоді тощо), і, виникає необхідність використання в виховній роботі з цією категорією молоді принципів та методів мобільної (вуличної) соціальної роботи.

Мобільна (вулична) соціальна робота — інноваційний метод соціальної роботи, суть якого полягає в тому, що соціальні служби не очікують звернення клієнтів, а виходять зі своїми послугами на вулиці, які стали місцем перебування значної кількості молоді, що потребують допомоги. Появу мобільної соціальної роботи пов'язують із загостренням в молодіжному середовищі таких соціальних проблем, як бездомність, безпритульність, наркоманія, правопорушення, прояви агресивності серед представників окремих субкультур. Зародившись у середовищі ентузіастів соціальної роботи в США, вона поширилася в Європі, зберігаючи при цьому англійське звучання в німецькій, французькій та інших мовах — «стрітворк» (streetwork). В українській мові можна також зустріти вживання прямої кальки з англійської — вулична соціальна робота [3].

Одними із суб'єктів діяльності вуличної соціальної роботи є волонтери. В Україні волонтерський рух — одна з найефективніших форм роботи з різними категоріями клієнтів. Він є невичерпним джерелом набуття громадянської освіти, дає людині можливість реалізувати себе у служінні суспільству. Велика кількість громадських організацій поєднує молодих людей, які на добровільних засадах із власної ініціативи беруть участь у соціальних програмах щодо попередження негативних явищ у молодіжному середовищі та надання допомоги іншим в їх розвитку, соціальному становленні, інтеграції у суспільство тощо [3].

Система волонтерського руху функціонує завдяки її людським ресурсам. В широкому розумінні ресурси розглядаються як запаси чого-небудь, що можна використовувати в разі потреби. В іншій інтерпретації вони трактуються як джерело та арсенал засобів і можливостей, до яких можна вдаватися по мірі необхідності з метою виконання певних завдань чи вдосконалення діяльності. Взагалі, у соціально-педагогічній роботі під ресурсами розуміють все, що може бути задіяне для вирішення проблем клієнтів, соціальної групи чи розв'язання певних соціальних завдань. Серед ресурсів волонтерського руху перш за все можна виокремити людські ресурси, оскільки волонтерами є люди, які на засадах добровільності, із власної ініціативи беруть участь в роботі державних та громадських організацій.

Як вже зазначалось раніше, референтною групою учнівської молоді творчих неформальних об'єднань є однолітки, тому основним ресурсом створення волонтерських загонів є підлітки та юнаки, учні старших класів шкіл та середньо-спеціальних закладів, які складають актив різних груп при ЦССМ (в клубах молодих інвалідів, творчих об'єднаннях, школах лідерів, групах самодопомоги, молодіжних та дитячих об'єднаннях). Як зазначає О. Безпалько, для цієї групи головною причиною участі у волонтерській діяльності є можливість самоствердження в очах однолітків, батьків, учителів та можливість нового спілкування з ними на новому, більш довірливому, взаємовідповідальному рівні, а також бажання знайти нових друзів, можливість здобути нових навичок і знань та проведення власного дозвілля [2].

Слід зазначити, що робота в такій групі волонтерів повинна будуватися на принципах просвітницької роботи «рівний — рівному». Аналізуючи досвід роботи програми «рівний — рівному», ми виділили основні орієнтири діяльності, що будуть корисними для нашого дослідження. Це такі як: сприяти розумінню учнівською молоддю творчих неформальних об'єднань переваг позитивного способу життя; заохочувати до здобуття знань, умінь і навичок суспільно-нормативної поведінки; стимулювати до самостійного й усвідомленого вибору життєвої позиції; формувати особисті мотиви для реалізації моделі позитивної поведінки; швидко й ефективно поширювати знання про соціально корисні форми прояву творчого потенціалу в середовищі неповнолітніх; залучати учнівську молодь до просвітницької діяльності серед однолітків. Просвітницька робота «рівний — рівному» — це засіб передачі достовірної, соціально значущої інформації підростаючому поколінню через довірчі взаємини на рівних, від однолітка до однолітка під час неформального або особливим способом організованого спілкування (тренінги, акції тощо). Суть програми «рівний — рівному» полягає в тому, що головну участь у поширенні знань бере сама молодь. Це, на нашу думку, буде дієвим у роботі з формування суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань оскільки на цьому віковому періоді саме думка однолітків є значущою.

Професійна кваліфікація волонтерів цієї вікової категорії, звичайно, досить низька, проте вони дуже мобільні, не мають комунікативних проблем у спілкуванні з іншими дітьми та молоддю та із задоволенням включаються в організацію та проведення дозвільних форм роботи. Однак при організації роботи даної категорії слід мати на увазі те, що значна їх частина не затримується у волонтерських загонах: вони перебувають у постійному пошуку, пробують себе у різних ролях. Вони із задоволенням працюють як у великих, так і у малих групах. Досвід показує, що чим цікавіша молоді робота, яку вони виконують, тим частіше вони готові включитися до неї. Водночас, робота у волонтерських загонах сприяє розвитку їх комунікативних здібностей. Тому бажання та ініціативу волонтерів співпрацювати

треба не лише використовувати, але й розвивати. Робота з ними потребує врахування кількох важливих правил:

- робота не повинна заважати основному навчанню;
- не варто доручати їм одноманітну роботу;
- у кожній справі, яка довіряється молоді, обов'язково повинне бути місце для прояву їх власної ініціативи і самостійних рішень, а також персональної відповідальності;
- їх участь у волонтерському русі повинна бути узгодженою з батьками і вчителями;
- робота має бути безпечною, хоча частка розумного ризику при виконанні доручених робіт може допускатися, але за умови суворого контролю з боку дорослих;
- робота, безумовно, має бути найбезпечнішою для дитячої психіки, без психологічного пресингу для них;
- не варто включати молодь у внутрішні конфлікти організації, тим більше – переманювати з однієї програми до іншої;
- чітко визначати засоби заохочення, ні в якому разі не обіцяти більше, ніж можна зробити для волонтера;
- демонструвати по можливості перспективи їх діяльності в організації й обговорювати з ними плани на майбутнє;
- не переоцінювати здібності молодого людини, особливо вголос, перед широким колом людей [2].

Слід зазначити, що діяльність у молодіжних групах соціальних ініціатив потребує від добровольців не лише бажання та наявності вільного часу, а й певних знань з психології, соціальної педагогіки, соціології, медицини, юриспруденції тощо; волонтери повинні володіти навичками спілкування з різними прошарками населення, знайомитись із кращим, як вітчизняним, так і зарубіжним досвідом роботи. Тому концептуальною основою роботи по ініціюванню створення молодіжних груп соціальних ініціатив є підготовка молодих людей-інструкторів, залучення їх до роботи щодо формування суспільно-нормативної поведінки учнівської молоді творчих неформальних об'єднань.

Аналіз наукової і спеціальної літератури показав, що на сучасному етапі найменше вивчена діяльність неформальних молодіжних організацій (об'єднань, груп). Разом із тим маємо зазначити, що в процесі соціалізації підростаючого покоління сьогодні все помітнішу роль відіграють різноманітні молодіжні організації: як формальні, так і неформальні. Вони є певним різновидом соціально-педагогічної діяльності молоді, відкритим соціальним інститутом виховання, який впливає на особистісне самовизначення, самоствердження молодого людини, її соціалізацію. Однак домінування фактора «вулиця», де стихійно формуються неформальні стосунки, є серйозною небезпекою, адже молодь схильна до наслідування дій однолітків, з якими вони контактують «на вулиці». Досить часто «вулична молодь» є асоціальною, або навіть антисоціальною, а тому на молодь чекає небезпека від контактів з ними.

Таким чином, враховуючи специфіку проведення дозвілля цією категорією молоді в будівництві стратегії виховної діяльності, необхідно спиратися на такий напрям роботи, як ініціювання створення молодіжних груп соціальних ініціатив, в основу якого покладено методи вуличної соціальної роботи, волонтерської діяльності та принципи просвітницької роботи «рівний – рівному».

У подальшому дослідження планується в напрямку розробки програми підготовки молодіжних груп соціальних ініціатив на допомогу учнівській молоді творчих неформальних груп.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балакірева О. М. Ставлення молоді до суспільних інститутів / О. М. Балакірева, О. С. Яременко, О. А. Ганюков // Молодь України у дзеркалі соціології. – К. : УІСД, 2001. – С. 104.
2. Волонтерство: poradnik для організатора волонтерського руху / Укладач: Лях Т.Л., авт. кол.: О. В. Безпалько, Н.В. Заверіко, І. Д. Зверева, Н. В. Зимовець та ін. – К. : ВГЦ «Волонтер», 2001. – 176 с.
3. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи із дітьми та молоддю: Навчально-методичний посібник / Капська А. Й. – К. : УДЦССМ, 2001. – 280 с.
4. Поліщук Ю. Й. Соціально-педагогічна діяльність сучасних громадських молодіжних об'єднань в Україні: Монографія / Н. Г. Ничкало. – Тернопіль : ТНПУ, 2005. – 315 с.
5. Сенченко Н. А. Социально-педагогическая помощь школьникам – представителям юношеских субкультур // Социокультурная имитация в социальном воспитании учащихся: Сборник статей / Б. В. Куприянов. – Кострома, 2004. – 285 с.

6. Соколов В. Н. Взгляд в будущее: молодежь, общество, цивилизация: Материалы международной научно-практической конференции / В. Н. Соколов, М. С. Дмитриева, Н. Ф. Головатый и др. – Одесса, 1996. – 157 с.

УДК 37.014.53:347.664:371

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ОПІКУНСЬКОЮ СІМ'ЄЮ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Приходько Л.М., асистент

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

У статті ми розглядаємо нормативно-правове забезпечення соціально-педагогічної роботи з опікунською сім'єю. Далеко не всі опікуни знайомі з нормативними документами які допоможуть їм та дітям, над якими вони одержали опіку. Задача соціального педагога в загальноосвітній школі полягає в ознайомленні опікунських сімей з їхніми правами та обов'язками.

Ключові слова: конвенція ООН про права дитини, Конституція України, нормативно-правові акти, діти-сироти, опікуни.

Приходько Л.Н. НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РАБОТЫ С ОПЕКУНСКОЙ СЕМЬЕЙ В ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ШКОЛЕ / Мелитопольский государственный педагогический университет имени Богдана Хмельницкого, Украина.

В статье мы рассматриваем нормативно правовое обеспечение социально-педагогической работы с опекунской семьей. Далеко не все опекуны знакомы с нормативными документами, которые помогут им и детям, над которыми они получили опеку. Задача социального педагога в общеобразовательной школе заключается в ознакомлении опекунских семей с их правами и обязанностями.

Ключевые слова: Конвенция ООН о правах ребенка, Конституция Украины, нормативно-правовые акты, дети-сироты, опекуны.

Prihod'ko L.N. NORMATIVE-LEGAL PROVIDING OF SOCIAL WORK WITH GUARDIAN'S FAMILY AT GENERAL SCHOOL / Melitopol state pedagogical university name of Bogdan Khmel'nitskiy, Ukraine.

In the article we examine normatively the legal providing of social work with guardian's family. Far not all guardians are acquainted with normative documents which will help them and to the children above which they got guardianship. The task of social teacher at general school consists in the acquaintance of guardian's familys with their rights and duties.

Key words: Convention of UNO about rights for a child, Constitution of Ukraine, normativ-legal acts, children-orphan, guardians.

Аналіз наукових досліджень з проблеми дозволяє зробити висновок про те, що забезпечення прав дітей залишається дуже складним на сьогодні: є необхідність доопрацювання та прийняття нормативних актів, удосконалення механізмів їх реалізації.

В Україні розвиток державної політики щодо дітей, удосконалення національного механізму контролю за дотриманням чинного законодавства у сфері охорони дитинства істотно змінили основні тенденції щодо осмислення та реалізації прав дітей, визначених міжнародними нормами та вітчизняним законодавством. Розбудова нових політичних та економічних державних засад вплинула не лише на переосмислення попереднього досвіду, але й на вироблення якісно нового підходу до забезпечення дітям нашої країни повноцінного розвитку відповідно до їх потреб. Протягом останніх років державою прийнято ряд законів і нормативно-правових актів щодо поліпшення становища дітей, захисту їхніх прав, реалізації положень Конвенції ООН про права дитини, що засвідчує наміри нашої держави створити світ, сприятливий для дітей.

Складна соціально-економічна ситуація в українському суспільстві безпосередньо впливає на один з найбільш важливих його елементів – українські сім'ї (їх норми, цінності), відображається на загальному соціальному контексті, формуючи середовище, в якому ці сім'ї існують. Саме сімейні проблеми та конфлікти спричиняють значну кількість негативних явищ, з яких найшвидше зростає явище біологічного і соціального сирітства.

За останні п'ять років в Україні визначилася стійка тенденція до щорічного збільшення кількості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. За даними Державного комітету статистики України у 2009 році налічувалося близько 100 тис. дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.